

CRÍTICA

David Bueno

Confluències lluminoses

“No heu vist mai, cel amunt, / paraletes de llum?” Joana Raspall. A: *Bon dia, poesia!*, 1996.

Confluir significa, literalment, ajuntar-se o trobar-se en un punt. Quan dos rius es troben, conflueixen. De vegades, el color de les seves aigües és molt diferent, en funció dels sediments que arrossegueuen. Pot fer l'efecte que són immiscibles, però després de confluir barregen les seves aigües. També hi ha camps del coneixement que, *a priori*, a ulls d'algunes persones, podrien semblar immiscibles. Però precisament de les seves confluències n'acostumen a sortir les idees més innovadores. Etimològicament, confluir vol dir, precisament, “fluir junts”.

En aquest article vull comentar el darrer llibre que han publicat dues persones que demostren que ciències i humanitats poden fluir juntes: el catedràtic de física, assagista i poeta David Jou, i el químic i doctor en cièn-

cies de la comunicació Xavier Duran.

Duran acaba de publicar *100 visions literàries de la ciència i la tecnologia*, on ens explica, en 100 capítols de tres o quatre pàgines cadascun, la visió que han tingut de la ciència i la tecnologia autors d'èpoques i cultures diferents, des d'Homer fins a Josep Pla, de Joanot Martorell a Proust, o de Dante a Dostoiévski, per esmentar-ne uns quants. Com veien els científics i com descrivien els avenços tecnològics? Quatre mil anys d'història que reflecteixen la intersecció entre les humanitats i la ciència, un punt de confluència cultural que de cap manera ens podem permetre de perdre. El treball de recerca que ens ofereix Duran, escrit de manera rigorosa, però planera, dinàmica i entretinguda, és immens. Un llibre ple d'exemples comentats, situats en el context de cada autor i moment històric, que ofereixen un aspecte sovint oblidat en les obres literàries.

100 visions literàries de la ciència i la tecnologia

- Autor: Xavier Duran
- Editorial: Cossetània (2025)
- Pàgines: 496

David Jou, al seu torn, ens ofereix un llibre íntim i al mateix

Una vida en deu equacions

- Autor: David Jou i Mirambent
- Editorial: Institut d'Estudis Catalans (2024)
- Pàgines: 141

temps absolutament obert a les persones i al món: *Una vida en*

deu equacions, una breu autobiografia científica, atesa la seva dilatada carrera i producció científica, assagística i poètica. Fent honor al seu tarannà, humà i humanista, sempre atent i obert a les altres persones, no se centra en records purament personals, sinó que els aprofita per aportar la seva visió a temes de física en general i termodinàmica en particular: com es combinen la raó i l'emoció, el rigor i la intuïció, la teoria i l'experimentació, la recerca i la docència.

I també ens parla de què ens aporta combinar la rigidesa necessària del mètode científic amb la creativitat lliure pròpia de la poesia, i quines qüestions filosòfiques i religioses ens suggereix la física, entre altres temes. Són dos autors i dues obres ben diferents, però tanmateix, fent servir els versos de Joana Raspall que inicien aquest article, les confluències que treballen ens aporten llum, amb les seves paraules. ■